

ningslistan förekommo följande ärenden: Sparkassa, Inträsekontor, Bostadsfråga.

Styrelsen fick följande sammansättning: Annie Petersson, ordf., Elsa Ouchterlony v. ord., Ebba Nilsson, skattmästare, Elsa Ekman, Margit Lars-Hökerberg. Suppleanter äro: Titus Hultstrand, Elisabet Holmin, Signe Lundborg, Kersti Richthoff, Greta Planck. Revisorer: Greta Tholander och Mary Heimberger.

Till ombud i Stockholms stads befattningshavarens samarbetsnämnd valdes Signe Schager med Karin Bergström som suppleant och till ombud i De praktiska ämnenas centralråd Signe Schager och Elsa Nyblom med Annie Petersson till suppleant. Till elektor vid revisorsval i Centralrådet omvaldes Signe Svalling.

Behörighet. Följande sökande ha meddelats behörighet för anställning som lärare i ämnet arbetskunskap vid yrkesbestämd fortsättningsskola:

vid fortsättningsskola i anslutning till jordbruk eleven vid folkskoleseminariet i Stångnäs J. E. Ellerstedt, folkskolläraren Fr. G. Lundberg, Vallsjö;

vid fortsättningsskola i anslutning till jordbruk och skogsbruk folkskolläraren K. H. Pontusson, Sundborn;

vid fortsättningsskola i anslutning till sågverks- och trämasseindustri folkskolläraren L. A. Svensson, Gudmundrå;

vid fortsättningsskola i anslutning till metallindustri eller järnmanufaktur ingenjören E. H. Adamsson, Malmö;

vid fortsättningsskola i anslutning till handel folkskollärarna S. J. B. Broomander, Göteborg, J. N. Nihlen, Skivarp.

Skolbyggnadslån. Skolöverstyrelsen har tillstyrkt följande ansökningar om tillstånd att för skolbyggnadsändamål upptaga amorteringslån:

från Agnetorps församling, från Bonie församling, från Brandstorps församling, från Breareds församling, från Dala församling, från Fru Alstads församling å 29,500 kr., från Gränna församling, från Gudmuntorps församling, från Gustav Adolfs församling, från Hallaryds församling, från Hyringe och Längnums församling, från Nye församling, från Rute församling, från Skövene-Norra Säms församling, från Tiavads församling, från Växjö landsförsamling.

De samtida måltidsrasterna. Skolöverstyrelsen hemställer hos regeringen om åläggande för överståthållarämbetet och länsstyrelserna samt cheferna för de centrala ämbetsvärken att vidtaga vissa av överstyrelsen närmare angivna åtgärder för främjande av införande av liktidsrasterna på de orter där sådan anordning icke redan äger rum. Överstyrelsens förslag är avgivet efter samråd med socialstyrelsen.

Heltidsäsnigen. Hos k. m:t har Johan Emil Adell i Leråla anhållit om åvägabringande av sådan ändring i gällande bestämmelser, att endast de barn, som ginge i folkskolorna, ålades daglig skolgång och att de barn, som bevistade småskolorna befriades från att besöka skolorna mer än varannan dag.

K. m:t har funnit ifrågavarande ansökning icke föranleda någon k. m:ts åtgärd.

"Permitteringen" blev förklarad ogiltig. Den 30 maj i fjol beslöt Ekshärads skolråd sjukpermittera folkskollärarinnan Olivia Blomqvist i Nästorp under höstterminen 1922 samt fortsättningsskolan och vårterminen 1923. I ett den 7 dec. i fjol avgivet yttrande över en framställning från Blomqvist om rätt att anställas som lärarinna i yrkesbestämd fortsättningsskola har skolrådet meddelat att hon sjukpermitterats till den 25 oktober 1923. Den "permitterade" besvärade sig med anledning härav hos

Singer skolans och hemmets symaskin.

domkapitlet, yrkande att skolrådets beslut att sjukpermittera henne under sommarferierna och under höstterminen till 25 oktober måtte upphävas. Skolrådet uppger som skäl för sitt beslut, att medicinalstyrelsen ansett klaganden vara i behov av ett års vila och lugn.

Domkapitlet har nu förklarat skolrådets uttalande angående permittering till den 25 oktober ogiltigt.

Simundervisningen och skolreformen. Svenska livräddningssällskapets 25-årsmöte ägde på måndagen förra veckan rum på Gillet under ordförandeskap av general Balck.

Sedan styrelse- och revisionsberättelserna med godkännande lagts till handlingarna, höll kapten Hugo Möller föredrag om "bad och simundervisning efter skolreformen". Tal. framhöll, att hur divergerande meningarna än visat sig vara angående skolkommissionens förslag hade man dock varit enig i en punkt: beträffande ungdomens kroppsliga fostran innebure förslaget ett avgjort framsteg. De moment, som ur bad- och simundervisningens synpunkt erbjuda intresse äro: en halv veckodag ansås till friluftsliv under skolans överinseende; gymnastikavdelningarna begränsas till högst 60 deltagare. Det skulle nog vara mot förslagens anda om icke en eller annan timme av den halva fridagen bleve alternativt disponerad jämväl för simundervisning. Den halva veckodagen kan emellertid icke utnyttjas för något rekreationssyfte över huvud taget med mindre den oerhörda arbetsbelastning kommissionens förslag i övrigt innebär nedbringas.

Gynna annonsörerna!

Ny uppseendeväckande bok!

E. B. Noréus
Lärobok i **Ögondiagnostik med homeopatisk Läkemedelslära och Terapi.**

Enda och förnämsta arbete som utgivits på svenska språket. Stort format, tryckt på finaste träfritt papper, med över 100 delvis färglagda illustrationer.

Inbunden i helt starkt klotband.

Pris Kronor 25:—.

Av rubrikerna må nämnas:
1:a delen. Ögondiagnostik.
2:a " Religionslära.
3:e " Hand- och fysiologisk diagnostik.
4:e " Läkemedlens indeln.
5:e " Terapi (sjukdomsbehandling).
6:e " Homeopatisk Läkemedelslära, omfattande c:a 500 medel.

Historik över Homeopatiens och ögondiagnostikens upptäckare.
Rekvireras från förlaget.

Institutet VESTA,
Avd. F., Stockholm 6.

RIKSDAGEN

Räkning i fortsättningsskolan. Andra kammarens första tillfälliga utskott har i anledning av hr Molins motion om skrivelse till k. m:t angående upptagande av ämnet räkning å fortsättningsskolornas läsordning avgivit följande utlåtande:

Då riksdagen år 1918 i samband med upprättandet av praktiska ungdomsskolor beslöt en omläggning av fortsättningsskolan, erhöi denna, på samma gång den blev obligatorisk, en mera praktisk läggning. Undervisningen anknöts till det praktiska livet, till det arbete, som sysselsätter skolans lärjungar eller sannolikt skall bli deras livsuppgift, och till den samhällsordning, som skänker dem förmåner och ålägger dem häremot svarande förpliktelser. Skolans uppgift blev att såsom praktisk ungdomsskola grundlägga och förbereda de ungas utbildning för deras levnadsyrke och befordra deras framtida medborgerliga duglighet, allt under det den syftar till att vidga deras allmänna bildning och främja deras sedliga utveckling.

Den förutvarande fortsättningsskolan inskränkte sig i allmänhet till en repetitionskurs, som avsåg att befästa och i någon mån utöka de kunskaper och färdigheter, som inhämtats i folkskolan. Även i den nya fortsättningsskolan bör undervisningen givetvis anknytas till lärjungarnas i folkskolan inhämtade kunskaper, liksom läroinnehållets beskaffenhet och omfattning bör bestämmas med hänsyn till bland annat den föregående folkskolkursens beskaffenhet, men å andra sidan föreskriver den nu gällande fortsättningsskolstadgan, att undervisningen icke bör onödigtvis uppehålla sig vid ett återtagande av sådant, som lärjungarna inhämtat. Genom undervisningens praktiska inriktning kan den nya fortsättningsskolan bjuda sina lärjungar ett väsentligt nytt läroinnehåll utöver folkskolans ram, samtidigt som den fullföljer undervisningens allmänbildande syfte. Främmandet av lärjungarnas sedliga och intellektuella utveckling och deras utbildning till dugliga samhällsmedlemmar. Denna senare uppgift har emellertid på grund av den starkt begränsade lärotiden icke lämpligen kunnat tillgodogöras på det sätt, att man på skolans läroplan upptagit något större antal i förhållande till varandra fristående ämnen av allmänbildande innehåll. Såsom skolöverstyrelsen framhåller i sitt yttrande över nu ifrågavarande motion, skulle nämligen med en dylik anordning den knappa lärotiden alltför mycket splittras, och på grund härav komme behandlingen av de skilda ämnena att bli svnerligen ytlig och föga givande. En sådan splittring måste undvikas, om fortsättningsskolan skall kunna leda till något avsevärt resultat. Undervisningen har måst samlas kring ett fåtal huvudämnen, av vilka medborgarkunskap och modersmål förekomma i alla fortsättningsskolor. Vart och ett av skolans huvudämnen omfattar till ett sammanhängande helt förbundna dels mera teoretiska och allmänbildande moment, dels ock rent praktiska moment, och bildar sålunda liksom en fast kärna av arbetsuppgifter, med vilka lärjungen kan på ett mera ingående och självvärksamt sätt göra sig förtrogen. I all svnerhet om skolans nya huvudämne, arbetskunskap, gäller, att det icke

utgör ett skolämne i hävdvunnen mening med strängt enhetligt läroinnehåll utan snarare är att betrakta såsom ett ämne, som i sig uppsamlar och sammanbinder lärostoff, i syfte att det yrke eller praktiska arbete, varom i varje särskilt fall är fråga, måtte bli klarare och allsidigare belyst.

I överensstämmelse med ovan angivna grundsatsar hava såväl de i fortsättnings-skolstadgan ingående bestämmelserna angående undervisningen som ock de av skolöverstyrelsen utgivna "Exempel på undervisningsplaner för fortsättningsskolor" blivit utarbetade. Fortsättningsskolstadgan samlar undervisningen kring tre obligatoriska ämnen nämligen de i samtliga fortsättningskolor förekommande ämnena medborgarkunskap och modersmål samt därjämte i de yrkesbestämda fortsättningsskolorna arbetskunskap och i de allmänna fortsättningsskolorna naturkunighet. I de av skolöverstyrelsen till vägledning utgivna exemplen på kursplaner för ämnena arbetskunskap och medborgarkunskap upptagas emellertid — under framhållande, att de olika skolornas undervisningsplaner i möjligaste mån böra anpassas efter de särskilda förhållanden och behov, som förefinnas å de skilda orterna — ett flertal olika moment, vilka ansetts böra ingå i undervisningen i dessa ämnen; och bland dessa moment förekommer även det ämne, räkning, vars tillgodoseende i fortsättningsskolan är föremål för nu förevarande motion. Vid närmare studium av berörda kursplaner skall man finna, att en avsevärd del av den för de tre ämnena arbetskunskap, medborgarkunskap och naturlära avsedda tiden icke endast kan utan också bör anslås till räkneövningar, och med riktig tolkning av gällande bestämmelser synes sålunda ej kunna sägas, att ämnet räkning är i fortsättningsskolan åsidosatt.

Utskottet kan ej håller finna, att det skulle vara lyckligt att helt bryta ut räkneövningarna ur det sammanhang, vari de nu äro avsedda att meddelas, eller att giva ämnet räkning ett visst, för alla fortsättningsskolor lika antal undervisningstimmar. Liksom fortsättningsskolan i sin nya organisation omedelbart ansluter sig till folkskolan, så böra ock dess kurser vara så lagda, att undervisningen på varje särskild ort kan om möjligt bygga på och tillgodogöra sig den undervisning, som meddelats i folkskolan. Räkneövningarna böra, så långt det är möjligt, till art och omfattning anpassas efter lärjungarnas skiftande förutsättningar och behov samt meddelas i sitt naturliga samband med den övriga undervisningen. Vid sitt fastställande av huvudsakliga grunder och bestämmelser att gälla för fortsättningsskolor instämde även riksdagen i de uttalanden, som av både departementssakkunniga och dåvarande departementschefen gjorts, att vid ett slutgiltigt utarbetande av kursplaner för fortsättningsskolan nödig begränsning av läroinnehållet borde vidtagas. Samtidigt betonade riksdagen, att med hänsyn till de växlande förhållanden, som råda i vårt land, fortsättningsskolans organisation och undervisning icke bör för mycket bindas genom allmänna föreskrifter, utan att

åt skoldistriktet måtte i dessa hänseenden beredas så stor rörlighet och frihet som möjligt. Den erfarenhet, som hittills vunnits i fråga om arbetet i de nya fortsättningsskolorna, synes icke motivera ett avsteg från denna principståndpunkt.

Utskottet delar emellertid motionärens uppfattning, att färdighet i räkning utgör en viktig förutsättning för att lärjungarna sedermera skola kunna reda sig i livets skilda förhållanden. För fortsättningsskolans fortsatta utveckling torde det också ha sin folkpsykologiska betydelse, att icke den mening vinner inestet, att detta ämne försummas. Räkneövningarna i fortsättningsskolan böra därför icke tillmätas allt för knapp tid. Där så är nödigt, för att lärjungarna skola kunna tillgodogöra sig undervisning i enlighet med fortsättningsskolans program, böra dessa övningar vara ägnade att uppöva och stärka även den elementära färdigheten i detta för allt praktiskt arbete viktiga ämne. Nu gällande bestämmelser angående undervisningen synas visserligen, såsom skolöverstyrelsen yttrar, ej lägga något hinder i vägen för att lärare, där brister i denna elementära färdighet framträda, använder behövlighet för att bibringva lärjungarna de insikter, som äro nödiga för att de skola kunna tillgodogöra sig den fortsatta undervisningen. Att en sådan möjlighet står öppen synes emellertid icke tillräckligt. Såvitt det kan ske utan sönderbrytande av skolans principiella grundplan och med bevarande av undervisningens rörlighet och frihet, bör genom särskild föreskrift skapas trygghet för att en dylik grundläggande undervisning, där så befinnes erforderligt, också kommer till stånd. Någon ändring av fortsättningsskolstadgan eller någon annan allmän föreskrift i avseende på fortsättningsskolans arbetsordning synes här för icke erforderlig, utan syftet bör lämpligast kunna vinnas genom anvisning i de fullständiga normalundervisningsplaner för fortsättningsskolor som med kursfördelning och timplaner samt behövliga anvisningar för deras tillämpning författningens enligt skola av överstyrelsen utarbetas och till k. m.: t i och för fastställelse överlämnas, att tjäna till ledning vid upprättande av den särskilda undervisningsplan, upptagande timplan och kursfördelning, som skall intagas i det för fortsättningsskola gällande reglemente. Skulle dessa normalundervisningsplaner icke under förra hälften av nästkommande år hinna utfärdas, torde böra övervägas, huruvida ej här ovan antydda önskemål kan genom utfärdande av ett cirkulär bli tillgodosett.

I anslutning här till får utskottet med anledning av förevarande motion föreslå att andra kammaren för sin del måtte an hålla, att riksdagen ville i skrivelse till k. m.: t hemställa, att nödiga föreskrifter meddelas därom, att, då fortsättningsskolstyrelsen finner så erforderligt, en sammanhängande undervisning i räkning må i fortsättningsskola meddelas under första årskursen i den omfattning och till det antal timmar, som kan anses lämpligt med hänsyn till denna skolas uppgifter och begränsade undervisningstid.

Andra kammaren har bifallit utskottets förslag.

Gymnastikinspektionen vid folkskolorna. Båda kamrarna ha beslutat att med anledning av motioner av hrr Wagnsson (s.) m. fl. och Johansson i Hallgården (b.-f.) m. fl. begära utredning om nedbringande av kostnaderna för gymnastikinspektionen vid folkskolorna.

Omgående (i mindre och större partier med högsta rabatt) exp. **alltid Heikes och Bauers** kurser som **obestriddligen äro alla andra** Skriv- och Rättkurser överlägsna. Se annons i nr 2 1923 om prissänkningen.

Kalligrafias Förlag, Stockholm

Skolreformen under diskussion i Karlskrona arbetarkommun.

Vid sammanträde med Karlskrona arbetarkommun torsd. den 1 mars hölls överläggning om skolkommissionens förslag till enhetsskola med hr Värner Rydén såsom inledare. Hr Rydén hävdade de synpunkter, han vid föregående tillfällen framfört, och som vi tidigare i annat sammanhang refererat.

Tal. framhöll kraftigt folkskolans duglighet såsom bottenkola och dessutom hänvisade han till de möjligheter som finnas att komma förbi den betydelsefullaste anmärkningen mot kommissionsförslaget, nämligen studietidens förlängning.

Så kan man låta tidigt utvecklade barn börja redan ett år tidigare än nu är fallet, och vidare kunde man tillämpa s. k. fri flyttning. Redan detta skulle medföra en viss uppmjukning. Men det finnes en annan utväg. Varför kunde man ej göra lycéet 6-årigt? Det har vid Lunds privata gymnasium visat sig, att det går bra med en 4-årig gymnasiekurs, byggd på folkskolan. Skulle då ej 6-åriga lycéer vara tillräckliga?

Tal. sade sig aldrig ha varit vän till real-skolexamen. Den kritik, som drabbat de många examina, som föreslagits i den nya organisationen, hade fört tal. till tanken på möjligheten att på 6 år marschera direkt på studentexamen. I detta avseendet önskade han, att kommissionsförslaget måtte undergå en förnyad prövning.

Om man emellertid ser på de fördelar, som skolkommissionens förslag erbjuder, så äro de så stora, att tal. ej tvekade att förorda detsamma, även om det vore omöjligt att undvika studietidens förlängning.

Tal. kom sedan att beröra den utredning, som på vissa myndigheters uppdrag väckts av folkskolinspektör Karl Aurell, skolföreståndarinnan Hanna Andersson och adjunkt Virde rörande kostnaderna för Karlskrona stad, i den händelse att reformen genomfördes. Utredningen betecknades som det underligaste av alla underliga aktstycken och vamlade av ovederhäftigheter och fria fantasier. Tal. betecknade det som oredligt att söka skriva på enhetsskolans konto avhjälpandet av de brister och försummelser, som redan nu vidlåda en orts skolväsende.

Tal. slutade med att framhålla, att han ej vore ängslig för diskussionen om förslaget. Det vore ej önskligt att forcera fram ett avgörande, men man skulle ej låta de stora tankarna falla på fördomar och svaga skäl. Tal. trodde, att när man väl hunnit att göra sig förtrogen med dessa tankar, skulle man nog komma till en lycklig lösning.

Den diskussion, som följde på föredraget gick i enighetens tecken. Rektor Löfgren ansåg, att man ej kunde opponera mot det väsenligaste av det sagda, men förmenade, att hr Rydén program ej vore skolkommissionens. Han inskränkte sig till att rätta en detalj angående terminsavgifterna vid Karlskrona allm. läroverk samt framhöll, att en ny skolorganisation ej kan förhjälpas arbetares och bönders barn till läroverken. Detta är en helt och hållet ekonomisk fråga. Vidare kritiserades examina och linjeindel-

KRAFTNEDSÄTTNING
dålig matlust och blodbrist
övervinnes snabbast med

IDOZAN
FÖRNÄMSTA JÄRNMEDICIN
Rådfråga läkare! Fås å alla apotek!
Obs. Priset nedsatt till Kr. 3,50 pr. flaska